

Södra Vings kyrka

De äldsta delarna av Södra Vings kyrka dateras troligen till 1130-talet, och är med det en av de äldsta kyrkorna i Sverige. Kyrkan var då en ganska liten byggnad, men redan på 1200-talet tillkom det gotiska koret efter direktiv från riddaren och adelsmannen Tune Anundsson på godset Fagranäs. som var kyrkans patronus. Han var farfars farfar till Sten Sture den äldre.

Fagranäs var föregångare till nuvarande Hökerums slott, och låg cirka en och en halv kilometer öster om kyrkan. Tunes far Anund Tunesson var den förste kände ägare till platsen, och han är bland annat känd för att 1278 ha deltagit i det misslyckade Folkungaupproret mot Magnus Ladulås.

Ribbkryssvalvet i koret utgår ifrån korets fyra hörn där de lågt sittande konsolerna prydda med var sitt manshuvud. Mitt uppe i valvet möts de femkantiga ribborna och förseglas med en rund slutsten som bär en relief föreställande Guds lamm. Man vet inte med säkerhet vilka dessa manshuvuden ska föreställa, kanske är en av dem just Tune Anundsson, tillsammans med andra högt uppsatta sockenmän.

Den romanska kolonnportalen i söder skänktes till kyrkan av den 13:e biskopen i Skara stift, Bengt den gode. Västgötalagens biskopslängd: att han lät bygga kyrkan i Ving, och inreda henne, och vigde henne utan kostnad. På den så kallade tympanon, alltså stenen över dörren finns ett motiv föreställande Jesus med en korsstav i ena handen och en bok i andra, ett arbete utfört av Ottravadsmästaren. Tympanonen bärs upp av två så kallade vederlagsstenar. Ottravadsmästaren högg troligen också fram den dopfunt i sandsten som sedan 1877 förvaras på statens historiska museum i Stockholm.

Haraldus, ytterligare en skicklig stenmästare verksam på 1100-talet, har också lämnat sina avtryck på platsen. I vapenhuset förvaras nämligen en gravhäll vars runinskrift förkunnar att "Bothildr lät göra denna gravvård efter Sven Dyrmodsson. Harald stenmästare gjorde den".

På insidan av stenen, mot väggen finns också en av Sveriges äldsta texter med moderna latinska bokstäver.

Övriga valv i kyrkan kom till på 1400-talet och sakristian dateras till 1600-talet.

På kyrktornet syns en vindflöjel som har formen av ett drakhuvud och därpå initialerna - "BND" och "KES", som står för Börje Nilsson Drakenberg och dennes hustru Kristina Eriksdotter Stierna.

Vindflöjeln satt förmodligen först på taket till det gravkor Drakenberg lät uppföra till sig, sin hustru och son. Detta gravkor tjänar numera som sakristia

Predikstolen i barockstil, utsmyckad med sex apostlar tillkom 1689, enligt en anteckning i räkenskapsboken till en kostnad av 24 silvermynt. Under varje apostel hänger vad som ser ut som en försilvrad druvklase, men som i själva verket är en pinjekotte.

Apostlafigurerna har alla förlorat sina respektive verktyg och därför vet vi inte vilka de är. Med ett undantag. En av apostlarna brukar avbildas utan skägg, Johannes!

Till höger i koret finns två äldre brudbänkar som förmodligen är från 1600-talet, men vackra målningar på baksidan. Ekplankorna på stödstenarna på södra och norra sidan i koret är nytillverkade av lokalt vuxen ek.

Södra Ving kyrkas herrskapsläktare på långhusets norra vägg mittemot södra ingången är värd ett eget

kapitel. Det var lagman Giötenstierna, ägare av Hökerums gård, som lät sätta upp den år 1748. Överst pryds den av familjens släktvapen, och man kunde på detta sätt undkomma pöbelns trängsel. Fasaden består av nio arkader, varje öppning är försedd med glasrutor, som kan skjutas upp nedifrån.

Även släkten Oxehufvud, innehavare av Säby sätesgård i mer än trehundra år, beviljades i början av 1700-talet tillstånd att bygga en läktare i koret ovanför sakristian. Familjens vapen hänger på båda sidor om sydporten, men av deras läktare finns inget kvar. Skölden till höger om dörren är ett så kallat epitafium, och detta kom till kyrkan så sent som på 1950-talet, efter att en tid funnits i USA, ditt släkten Oxehuvud emigrerat.

Kormattan som skänktes till kyrkan 2001 heter "Livsträd", och är skapad av textilkonstnären Kajsa Aronsson.

Den del av kyrkan som sträcker sig från orgelläktaren och västerut är liksom det kraftfulla tornet byggt 1746 för 148 daler silvermynt av Erik Hoffstadius. I tornet hänger två klockor. Den lilla klockan är ifrån början av 1400-talet och hängde tidigare tillsammans med storklockan i en klockstapeln som revs när tornet stod

klart.

Den stora klockan gjöts av en Tore år 1293, och skänktes till kyrkan av riddaren Tune Anundsson, som enligt en inskription på klockan kallade hit prästen Asmundus.

Han är också den förste prästen i Södra Ving som vi känner namnet på.

Målningarna i valven och på väggarna är nu bleka men måste ha gjort stort intryck på människorna som besökte kyrkan under medeltiden, då de lyste starkt i rött, blått, grönt och vitt. Utsmyckningen skiljer sig mycket från andra västgötska landsortskyrkor, men det är inte känt vem målarmästaren var som dekorerade kyrkan på 1460-talet. Han bör ha varit inspirerad av en kopparstickare Meister E S som var verksam i Rhenområdet på 1400-talet.

I östra valvet närmast koret ser man Kristus sittande på regnbågen, som världsdomaren, en framställning som kallas "Majestas Domini".

Under Kristi fötter och längs sidorna av honom stiger de döda upp ur sina gravar. Jungfru Maria är på hans högra sida och Johannes Döparen återfinns till vänster om honom.

I det mellersta valvet sitter de fyra latinska kyrkofäderna Sankt Hieronymus, Ambrosius av

Milano, Augustinus samt Gregorius den store vid sina skrivpulpeter, arbetande med sina skrifter.

I det västra valvet återfinns bröstbilder av fyra väldiga profetgestalter. Dessa bör vara profeterna Jesaja, Jeremia, Hesekiel och Daniel, vilka brukar avbildas med de fyra kyrkofäderna.

I sakristian finns en tavla med alla kända präster som tjänstgjort i kyrkan,

Bland annat var en av dessa, Johannes Ulfonis med om att skriva under Uppsala mötes beslut 1593, som var Svenska kyrkans viktigaste kyrkomöte.

Det var hertig Karl som sammankallade de förnämsta och mest lärda av prästerskapet i riket för att man skulle enas om riktlinjerna för kyrkans framtid. Detta efter att hans bror Johan III och dennes son, den Svensk-Polske kungen Sigismund hade lutat åt att återinför den katolska läran. Följden av mötet blev att den Svenska kyrkan fortsatt skulle vara en luthersk bekännelsekyrka. Hundraårsdagen har sedan firats regelbundet, senast 1993.

I en glasmonter längst bak i kyrkan finns en del intressanta föremål från kyrkan månghundraåriga historia. Vi ser en madonnabild som tidigare satt i det norra fönstret närmast koret.

Här finns också mynt från Valdemar Attedags tid och framåt. En speciell dekorerad så kallad snibbskål är troligen från slutet av 1600-talet. Och från modern tid finns en brudkrona.